

GUIA DE LECTURA

El gat
BORIS

LA CARBASSA

Erwin Moser

Sobre L'AUTOR

Erwin Moser va néixer a Viena i va créixer a Burgenland. Era tipògraf de formació, i a partir del 1980 va escriure i il·lustrar les seves pròpies històries. Durant més de trenta anys, va publicar múltiples llibres il·lustrats infantils, alguns dels quals van obtenir premis ben prestigiosos. Els seus contes, narrats i dibuixats amb imaginació, tenen una calidesa especial i pertanyen al cànon de la literatura infantil i juvenil en llengua alemanya.

Les històries d'Erwin Moser resulten amables i tranquil·litzadores per als més petits i hi predomina l'humor i l'enginy dels personatges. En els llibres protagonitzats per en Boris i els seus amics fa servir una ploma fina i aquarel·les, que donen als seus dibuixos una lluminositat transparent. Les seves històries ofereixen als lectors un entorn naturalista i ecològic que convida a la sensibilitat cap a la natura i a tenir-ne cura.

Sobre L'OBRA

Les històries del gat Boris són protagonitzades per animals humanitzats. Igual que a les faules, els ossos, mussols, lleons, teixons, esquirols, gats i eriçons que apareixen en aquests contes són animals que es comporten com les persones. Experimenten alegries i tristeses, són valents i tenen por, els agrada divertir-se amb els amics i ajudar-se. Els lectors van coneixent la singularitat del protagonista i els altres personatges a mesura que avancen les aventures, alhora que la seva personalitat es va enriquint amb matisos que el fan més proper als lectors.

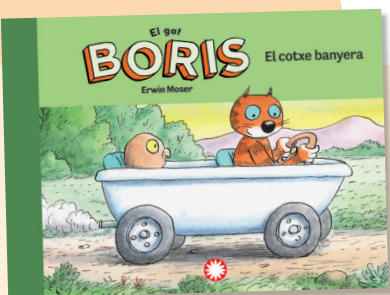
L'adequació d'aquestes històries per als més petits rau en el fet que:

- Les protagonitzen un o dos personatges, cosa que permet retenir amb facilitat l'escena.
- Les frases que construeixen les històries són senzilles i curtes.
- Hi ha múltiples exclamacions i preguntes, que doten les històries d'emoció.
- Hi ha un clima familiar i natural en què predomina l'afecte entre els personatges.
- La presència de l'humor converteix aquestes històries en amables i alegres.

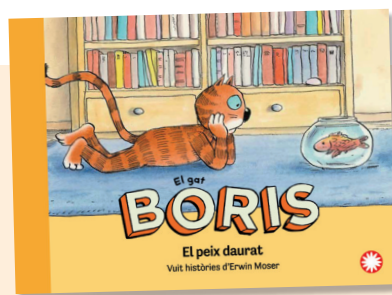

EN VOLS LLEGIR MÉS?

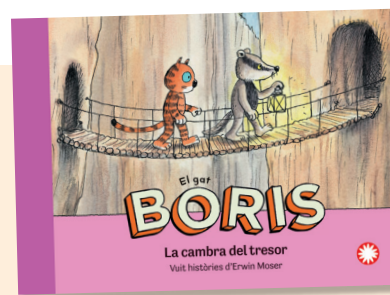
Llibres de la col·lecció

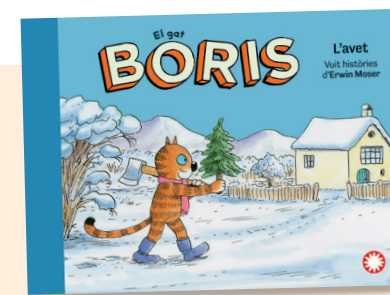
EL COTXE BANYERA (El gat Boris #1)

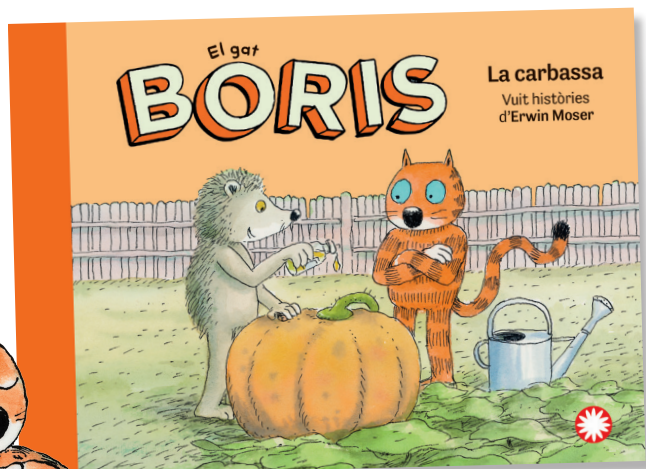
EL PEIX DAURAT (El gat Boris #2)

LA CAMBRA DEL TRESOR (El gat Boris #4)

L'AVET (El gat Boris #5)

Sobre AQUEST VOLUM (El gat Boris #3)

Aquest llibre reuneix vuit petites històries autoconclusives. Els relats compten amb un esquema comú en què hi ha una presentació i un clímax on sorgeix el problema, de manera que es crea una tensió que capta l'atenció dels petits lectors i els anima a preguntar-se com es resoldrà la situació i quin serà el resultat final. La riquesa d'un vocabulari senzill contribueix a fer que aquestes històries siguin una iniciació excel·lent a la literatura.

El gat Boris no ha d'anar gaire lluny per trobar aventures; apareixen, sense buscar-les, un munt de situacions inesperades que cal resoldre. Els seus amics l'ajudaran a solucionar els problemes amb idees brillants i enginyoses. El que és quotidià es converteix en un esdeveniment inesperat: anar d'excursió, cultivar una carbassa, sortir a passejar, visitar un amic... Tot amb la complicitat que neix de l'amistat i l'alegria. Erwin Moser construeix un món caracteritzat per la dolçor, la creativitat, l'enginy i l'amor per la vida.

QUÈ SABEM?

Abans de la lectura

És possible que els infants coneguin altres volums de la mateixa sèrie (*El peix daurat* i *El cotxe banyera*). Si és així, aprofiteu per recordar breument qui és el protagonista i quins personatges hi apareixen. Expliqueu que aquest volum també consta de vuit històries, en què els personatges viuran noves aventures. D'altra banda, si és la primera vegada que presenteu el conte, mostreu-los la coberta i expliqueu-los que el protagonista és un gat que es diu Boris...

- Com creieu que serà?
- On deu viure?
- Què li deu agradar?
- Quin caràcter deu tenir?
- Té amics?

Les històries que trobem en les sèries són molt properes als infants, tant per la senzillesa de l'estructura com pels valors que transmeten (amistat, humor, empatia, imaginació, col·laboració, agraïment, sorpresa, etc.). Els relats connecten fàcilment amb les seves experiències i vivències personals. Podeu preparar la lectura fent algunes de les següents preguntes (a propòsit de les històries):

L'àliga	Has demanat mai ajuda per fer alguna cosa que no podies fer tu sol/a? I tu, que has fet mai un favor?
La carbassa	Quan ets amb els amics i amigues, se t'acudeixen idees per jugar?
El gatet	Què fas si un company o companya cau i es fa mal? I, si te'n fas tu, qui et cura?
El ratpenat	Hi ha cap animal que et faci por? Quines coses et fan por?
La vareta de saurí	T'agrada jugar a la cerca del tresor? Has trobat mai cap tresor? El guardes?
El conte	T'agrada que t'expliquin contes? Qui te n'explica? I tu, que n'expliques?
L'abric de pell	Què fas amb les joguines i roba que ja no necessites?
La màquina de fer neu	T'agrada inventar objectes i màquines? Quins invents has fet? Per a què servien?

LLEGIM I MIREM

Durant la lectura

Aquest llibre és molt adequat per llegir-se en veu alta a primers lectors. També es pot presentar en grup i animar els infants que el llegeixin individualment o en parelles. En qualsevol dels dos casos, tingueu en compte diversos aspectes.

El format horitzontal d'aquesta edició permet que la il·lustració agafi molt de protagonisme dins la pàgina. En edicions originals alemanyes on el format del llibre és vertical el text respira més, però la il·lustració té menys presència. Podeu aprofitar, doncs, aquesta característica de l'edició que teniu entre mans per fer una lectura sols de les imatges en alguna de les històries. Jugueu a endevinar què passa a la història observant sols les il·lustracions. Després podeu llegir el text original. Una altra opció és llegir primer el text en veu alta i, a continuació, mostrar cada escena.

Pel que fa a l'estructura del contingut, cada història segueix l'esquema del conte, és a dir, té un plantejament, un nus i un desenllaç. Després de llegir cada història podeu demanar que us l'expliquin amb paraules seves, intentant respondre a les preguntes bàsiques i assegurant-vos una bona comprensió:

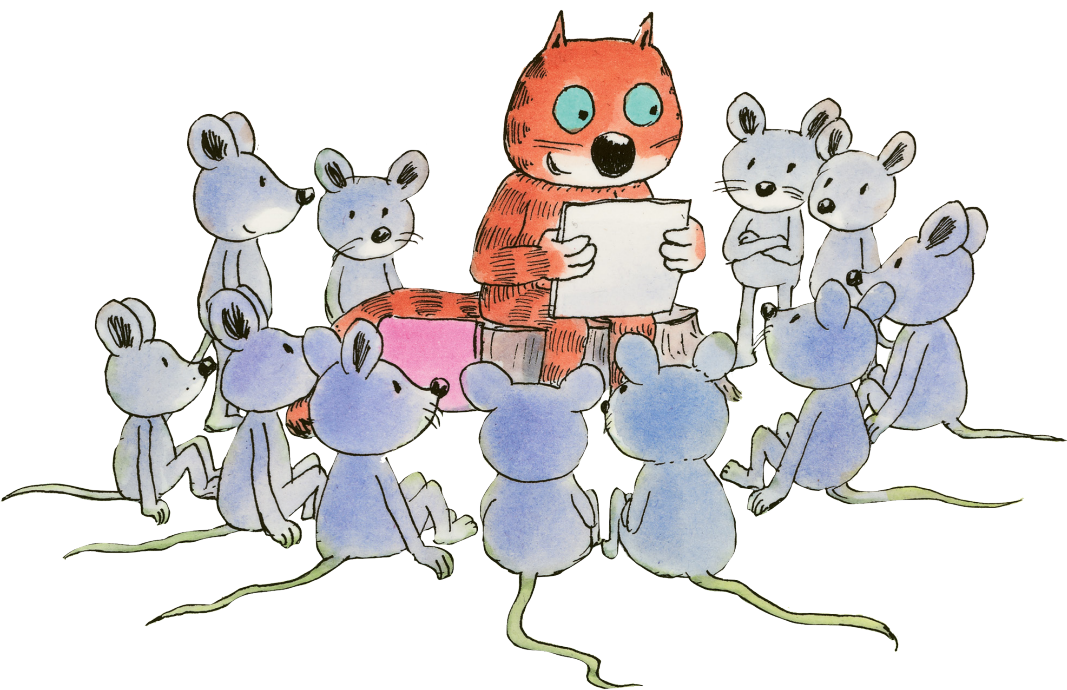
- Com i on comença la història? Qui hi ha? (*Plantejament*)
- Què passa després? Quin problema o entrebanc sorgeix? (*Nus*)
- Com se soluciona el problema?
Com acaba el conte? (*Desenllaç*)

LLEGIM I MIREM

Durant la lectura

D'altra banda, podeu proposar que provin d'anticipar el final (Què creieu que passarà? Què farà en Boris davant aquesta situació?). A més, podríem dir que l'autor deixa alguns finals oberts. Aproveiteu-los per demanar als infants que imaginin què pot passar a partir de llavors. També podeu jugar a trobar finals alternatius. Per exemple:

L'àliga	Què podria haver passat si l'àliga no hagués acceptat el tracte d'en Boris?
La carbassa	«Ara ja tenen una caseta de jardí!» Creus que en Boris i l'Ernest faran servir el superfertilitzant una altra vegada? On el posaran? Què podria passar?
El gatet	Què podria haver passat si el gatet s'hagués espantat quan en Boris va relliscar i caure?
El ratpenat	«Sempre m'has fet molta por, però ets molt amable!» Què passarà a partir d'ara? Creus que en Boris i el ratpenat es veuran sovint? O s'acomiadaran i ja no es tornaran a veure més?
La vareta de saurí	«I sí que hi ha un tresor, sí. Encara que el hámster no en tingui ni idea.» Creus que algú trobarà finalment el tresor?
El conte	Què podria haver passat si en Boris no hagués entès que el seu amic Ernest estava enfeinat quan el va a veure? Creus que s'hauria pogut enfadar?
L'abric de pell	Quina altra idea se li podria haver acudit a en Boris quan el ratolí li explica que a la nit passa fred?
La màquina de fer neu	«-Hauries d'haver inventat una màquina de fondre la neu- diu en Boris.» Quin creus que serà el proper invent que farà l'Ernest? (Podeu comprovar si els lectors s'han adonat que la màquina de fer neu era l'invent que estava construint l'Ernest a la història «El conte».)

COMPARTIM

Després de la lectura

A continuació trobareu dues propostes d'activitats per treballar a partir del llibre. Inclouen una fitxa amb la informació bàsica i una descripció per al seu desenvolupament:

CONTACONTES	
Edats	De quatre a vuit anys
Materials	Llibre <i>El gat Boris. La carbassa</i> Escenes de la història sense el text (annex 1)
Objectiu	• Comprendre l'estructura de les històries• Explicar oralment una de les històries llegides
Agrupació	En parella
Durada	Una o dues sessions

DESENVOLUPAMENT

Agrupeu els infants en parelles. Expliqueu-los que hauran d'ordenar una de les històries a partir només de les imatges. Després, hauran d'assajar la història per explicar-la en veu alta. Així doncs:

1. Repartiu-los les sis escenes de la història i demaneu-los que les ordenin.
2. Deixeu-los temps perquè practiquin la narració en veu alta. Ho poden fer amb les seves pròpies paraules, afegint-hi diàlegs o descripcions, si volen. Assegureu-vos que la seqüència dels fets sigui la correcta abans no comencin a assajar.
3. Trieu un infant o una parella perquè expliquin la història a la resta del grup. Recordeu-los la necessitat de parlar en un volum adequat i articulant bé les paraules, sense córrer massa i procurant ser expressius. Podeu deixar que facin servir el llibre per anar mostrant les imatges.

COMPARTIM

Després de la lectura

UN ALTRE VOLUM!	
Edats	De sis a vuit anys
Materials	Material per dibuixar (llapis, retoladors, aquarel·les) Plantilla de paper o cartolina (annex 2) Ordinador (opcional)
Objectiu	• Pensar i escriure una història inventada• Treballar l'estructura del conte: plantejament, nus i desenllaç• Il·lustrar les escenes de la història inventada
Agrupació	En grups reduïts o en parelles
Durada	Entre cinc i set sessions

DESENVOLUPAMENT

Aquesta proposta, per la seva complexitat i la feina que s'hi du a terme, demana dedicar-hi entre cinc i set sessions. Tot dependrà de les edats, la tècnica pictòrica triada i l'organització del temps. L'objectiu serà aconseguir un producte final: un altre llibre de la sèrie d'en Boris creat pels infants.

1. Agrupeu els infants en parelles o en grups de tres, de manera que el conjunt del grup treballi en un total de vuit històries.
2. Expliqueu que hauran d'inventar-se una història que tindrà en Boris com a protagonista. La història haurà de seguir l'estructura del conte.

TÍTOL:

PLANTEJAMENT:

- Quan i on passa?
- Qui són els protagonistes?
- Quin és el problema a resoldre?

NUS:

- Quins altres personatges apareixen?
- Què es fa per resoldre el problema?

DESENLLAÇ:

- Com es resol finalment el problema?

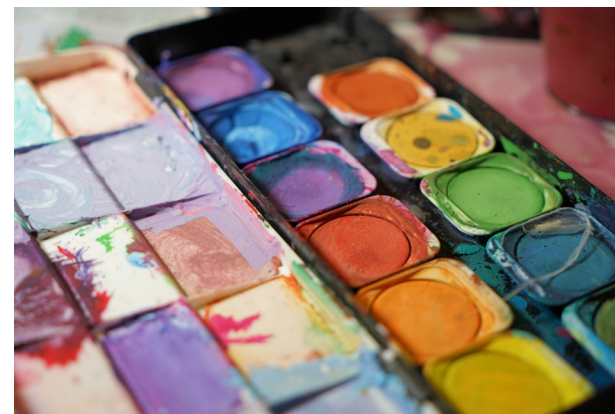
COMPARTIM

Després de la lectura

3. El conte s'haurà d'organitzar en sis escenes. Us pot anar bé plantejar-los un esquema com el que teniu a continuació. Trebal·leu el text fins que el doneu per bo. Finalment, passeu-lo a net a mà o bé a l'ordinador.

	ESCENA Descripció o esbós del dibuix	TEXT Text escrit per anar revisant i corregint
1		
2		
3		
4		
5		
6		

4. Dibuixeu les escenes del conte. Us animem a fer servir aquarel·les (com l'autor de llibre), però també podeu utilitzar llapis i retoladors.

5. Compartiu les històries i penseu el títol que donarà nom al nou volum. Podeu digitalitzar les produccions per tal de fer una impressió més neta com a resultat final. I ara... a gaudir del llibre a l'aula!

